

Arbetarkvinnan Gunn-Britt

Gunn-britt var en kvinna i arbetarståndet. Hon jobbade på en bondgård i östra småland. Hon hade jobbat på bondgården sedan hon var ung, och hade ingenstans att ta vägen. Varje dag så tog hon hand om barn, mjölkade kor och hjälpte till med jordbruket. Men på den senaste tiden hade hon hört att många av sina grannar har flyttat in till staden för att skaffa jobb. Gunn-britt var trött på sitt jobb, och hon fick lägre och lägre lön.

Efter ett par veckor tog hon ut sin lön i förväg och började packa, men bara det viktigaste. Lite pengar, mat och kläder. Gunn-britt tog en häst och började rida iväg från landsbyggen in till huvudstaden, Stockholm. Resan skulle bli lång och jobbig, men hon skulle nog klara det.

Gunn-britt fick stanna många gånger på vägen för att fråga om hjälp, för husrum och kost. Hon blev nekad många gånger och var tvungen att sova utomhus eller hålla sig hungrig. På en gård var hon tvungen att mjölka alla kor för att få sova där under natten. Hon tog aldrig några stora pauser, utan fortsatte utan försening så fort hon vaknade eller hade ätit.

Det tog lång tid, men efter två veckor hade hon färdats ungefär 25 mil. Hon var hungrig och trött, och ville söka ett jobb direkt. Gunn-britt red sakta in i staden och kollade sig omkring. Allting var nytt, hon hade aldrig varit i en storstad. Var skulle hon börja leta?

Gunn-britt trodde att det skulle ta lång tid att hitta ett jobb, men till sin stora lättnad hittade hon en anslagstavla med rubriken "ARBETARE SÖKES". Hon gick fram till den och letade igenom annonserna. Dem flesta var ej intressanta, men det var en annons som lockade henne. "Textilerfarna sökes. 150 riksdaler per månad för kvinnor, 200 per månad för män. Jobbet som vi är intresserade av innefattar att sy kläder, stolsdynor och mattor. Gå till hamnen och kontakta Erik Andersson för mer information". Gunn-britt hade nämligen sytt mycket kläder på gården åt barnen, så hon visste mycket om det.

Medans hon red på vägen till hamnen så kollade hon på allt och alla. Det fanns ingenting här som var likt livet på bondgården! Folk hade snofsiga kläder, det fanns hus överallt, men mest av allt, fabriker. Det var stora pelare av rök överallt! Mitt

uppe i hennes utforskande så hördes ett skrik "SE UPP! UR VÄGEN KVINNA!". Två män sprang förbi som bar en skadad kvinna från en av fabrikena. Hon hade tydliga sår, och var brännskadad överallt. En bit bort såg hon fabriksägaren, som skakade på huvudet och gav ett papper till en som precis hade blivit anställd, inbytt mot den kvinnan som precis var på väg till sjukhuset. Gjorde man så i storstäderna... brydde man sig inte? Detta livet kanske inte var så kul trots allt? Hon såg bekymrad ut och red vidare.

Väl framme vid hamnen blev hon osäker. Det var väldigt mycket människor, hur skulle hon hitta Erik Andersson? Gunn-britt började fråga runt efter honom. Alla pekade åt olika håll, men ingen var riktigt säker. Hon bestämde sig för att ge upp och försöka igen dagen efter. Det började bli sent, och nu var problemet vart hon skulle sova. Hon kände ingen här, och det var definitivt ingen idé att knacka på och fråga om logi i något hus. Vem skulle släppa in en främmande kvinna i deras hem?

Gunn-britt började närma sig ett slumområden. Hon hade hört talas om dessa, och ville undvika dem men hade inget annat val än att rida in dit. Det var verkligen dystert här. Folk sov utomhus, dem var bleka, vissa såg till och med döende ut. Ett flertal barn sprang runt med spritflaskor i händerna och drack. Detta var absolut tillfällig logi. Gunn-britt gick fram till en kvinna som satt på ett par trappor.

- Eh.. hallå?

- Hej.

- Jag undrade om jag kanske... skulle kunna få sova i någon av dessa hus?

Kvinnan såg oroad ut och med ett snett leende sade hon:

- Du borde inte sova här om du verkligen inte måste. Men om du är intresserad, kostar det åtta riksdaler för en vecka.

Gunn-britt tvekade ett ögonblick, men tog fram åtta riksdaler och gav dem till henne.

- Gå till rum 5, det är det enda rum som finns kvar. Men det är redan uthyrt, därför blev det billigare för dig.

Utan att säga någonting mer gick Gunn-britt upp för trapporna och skyndade sig in till rum 5. Där inne satt en gammal man som såg väldigt sjuk ut. Skulle hon dela rum med honom?! Mannen såg dystert ut och frågade om hon verkligen ville bo här.

- Ja... jag har inget annat val just nu och förresten... kvinnan på trapporna där nere sade samma sak. Vad menar ni med det?

- Slumområden ska man undvika så mycket man kan.

- Jag har förstått det.

- Avbryt mig inte! Men iallafall, dessa hus är dåligt byggda, fuktskador, mögel... sjukdomar sprids lätt när man är nära såhär... till exempel just nu. Du står i samma rum som jag, och jag är allvarligt sjuk. Antagligen är det mina sista dagar i livet, så var lite snäll mot mig.

Gunn-britt fick panik. Tänk om hon var sjuk nu! Hon ville verkligen inte dö såhär, det var patetiskt! Men innan hon tänkte mer på det så kände hon medlidande för den gamle mannen.

- Har du ätit på ett tag?

- Nej... jag har inte ätit på två dagar... jag har inga pengar, förstår du.

- Då ska du få lite bröd av mig, vänta lite!

Hon tog fram sin väska och bröt av en bit bröd. Hon räckte det till mannen som drog åt sig det snabbt.

- Tack så mycket, unga flicka. Som du kanske förstått, förresten... så fort du steg in i rummet så kan du ha fått sjukdomen jag har överförd till dig. Den smittas snabbt. Men det finns ett sätt att överleva... du måste få tag i ett vaccin som en forskare nyss har uppfunnit! Problemet är att det kostar mycket...

- Hur mycket då?!

- 520 riksdaler, om jag minns rätt... Har du så mycket pengar?

Gunn-britt såg förskräckt ut av dessa nyheter. Hon skakade långsamt på huvudet, tog fram en filt och lade sig på sängen bredvid honom. Hon somnade nästan direkt.

Dagen därpå när hon vaknade så låg inte den gamle mannen i sängen bredvid. Var kunde han vara? Gunn-britt gick bort till hans säng och upptäckte att han låg på marken. Hon vände på honom. Mannen var blek i ansiktet, hon hörde inte honom andas och hans ögon var vidöppna. Gunn-britt gav upp ett gällt skrik och började gråta. Vad skulle hon göra nu? Hon hade bara 219 riksdaler kvar, det räckte inte till ett vaccin. Men hon bestämde sig för att inte tänka mer på det, och gick ner till hamnen för att skaffa jobbet hon ville ha. Gunn-britt hittade mannen och blev anställd.

Hon hade jobbat två veckor nu, och det hade gått bra till och från. Det var inte ett särskilt roligt jobb, det var ansträngande, och hon var tvungen att jobba tolv timmar per dag. Hon hade också börjat känna sig svagare och svagare, tills hon en dag inte orkade komma till jobbet. Hon lade sig på sängen. Hon svettades mycket och hennes puls var hög. Gunn-britt hade extremt ont överallt. Hon låg och tänkte på vaccinet... hur hon inte hade råd med det, och hur mycket det skulle ha hjälpt henne. Hon låg i ett par timmar på sängen och orkade inte göra någonting, tills hon till slut kände att hon höll på att somna. Det sista hon såg var den spruckna väggen, bråk i ett nära rum och hon kände även en doft... en doft hon hade känt ofta som barn... Rödspätta och kokt potatis.

